

Foto: Marius Caraman

Contact: ciprianvoicila@gmail.com

Preluarea textelor (fie în formă tipărită – în ziare, reviste, foi parohiale – sau în formă electronică, pe blog-uri sau site-uri) este liberă, cu menționarea exactă a sursei citate. Pentru varianta în formă electronică se va prelua textul postat pe ciprianvoicila.ro.

Descrierea CIP a Bibliotecii Naționale a României
Voicilă, Ciprian

Călăuze duhovnicești pentru vremurile noastre
/ Ciprian Voicilă ; cu o pref. de Danion Vasile. - București
: Areopag, 2025

ISBN 978-606-9678-98-5

I. Vasile, Danion (pref.)

2
© Pentru prezenta ediție, Editura Areopag
www.areopag.ro

Ciprian Voicilă

**CĂLĂUZE DUHOVNICEȘTI
PENTRU VREMURILE
NOASTRE**

Cu o prefață de Danion Vasile

Editura Areopag
București, 2025

Cuprins

<i>Sub acoperământul sfinților</i>	5
<i>De la prefață la prefacere întru Hristos</i>	8
- <i>Scurtă introducere</i> -	8
PARTEA ÎNTÂI	11
Cum ne sunt gândurile, așa ne este și viața. Din viața și învățătura duhovnicească a Starețului Tadei de la Vitovnița	11
Cuviosul Sava cel Nou, prietenul Sfântului Nectarie	24
Urma pașilor lui Constantin Oprișan	29
Sfântul Justin Popovici – „A fi ortodox înseamnă a fi în nevoie neîncetată”	36
Dumitru Uță, doctorul fără de arginți	47
Sfântul Gherasim Kefalonitul, izbăvitorul de demoni	52
Patriarhul Pavle: „Al nostru este a ne strădui să fim cu adevărat Oameni, pregătiți să rămânem oile lui Hristos și printre lupi”	59
Instantanee de la Târgșor, închisoarea minorilor	78
Din viața și minunile Sfântului Ilie Lăcătușu	84
Sfântul Gavriil, „nebunul” care ne învață singura rațiune de a fi	101
Aspazia, în Lumina neînserată a lui Hristos.....	119
Cuviosul Ilie Cleopa, mărturisitor al credinței, cu puterea Duhului	127
Părintele Roman Braga, rugătorul	132

Sfânta Maria din Gatchina, mângâietoarea sufletelor deznădăjduite.....	153
Micile fapte mari ale Sfinților Închisorilor.....	160
Sfântul Cuvios Dionisie Vatopedinul – scurtă privire biografică.....	165
PARTEA A DOUA.....	172
Altfel despre sfinți.....	172
Valeriu Gafencu, viu înaintea ochilor noștri.....	172
Sfântul Nectarie aleargă neobosit.....	176
Sfântul Mucenic Constantin Sârbu, prietenul ceresc al oropsiților.....	177
Sfântul Nichifor, izbăvitorul de lepra patimilor.....	182
Icoana din adânc.....	186
Surâsul Sfântului Evmenie Saridakis.....	188
Portrete în filigran.....	192
Re-nașterea.....	201
Părintele Adrian Făgețeanu în memoria neamului românesc.....	202
Ofrandă sfinților, mucenicilor, mărturisitorilor din temnițele comuniste.....	203

Ciprian Voicilă (n. 1978, Buzău), sociolog la Muzeul Țăranului Român. A publicat diverse articole și eseuri în revistele *Dilema Veche*, *Cultura*, *Suplimentul de cultură*, *Observator Cultural*, *Visul copiilor*, *Draga Mea*, *Adevărul literar*, *Cuvântul*, *Martor* – revista de antropologie editată de Muzeul Țăranului Român, *Viața românească*, *Sinapsa*, *Orthograffiti*, *Axa*, *Liternet*, *Metropam*. Este autor al volumelor *Despre părintele Macarie* (culegere de mărturii, Editura Areopag, 2013), *Maturii străzii. 15 biografii fără domiciliu* (Editura Martor, 2016), *Sfântul Paisie de la Neamț. Viața, minunile, sfaturile duhovnicești* (Editura Meteor Press, 2016), *Ziua în care Dumnezeu a biruit moartea* (Editura Predania, 2023), *Chipuri ale sfințeniei. 12 biografii și învățături ale părinților contemporani din Grecia* (Editura Predania, 2023), *Sfinții de lângă noi. Întâmplări. Portrete. Reflecții* (Editura Areopag, 2023) și *Sfinții ne cheamă. File din Sinaxarul inimii mele* (Editura Areopag, 2025). Coautor la volumele *Experimentul Zaica* (Editura Meridiane, 2000, în colaborare cu Irina Nicolau și Daniela Alexandrescu); *Arca lui Noe – de la neolitic la Coca-Cola* (Editura Ars Docendi, 2002, în colaborare cu Irina Nicolau, Carmen Hulață, Cosmin Manolache, Daniela Alexandrescu); *Povestiri mici și mijlocii* (Editura Curtea Veche, 2004, împreună cu Călin Torsan, Cosmin Manolache, Sorin Stoica; volum apărut în 2013, în limba germană, sub titlul *Kleine und mittlere Geschichten*); *Cartea cu euri* (Editura Curtea Veche, 2005); *Cartea cu bunici* (Editura Humanitas, 2007, volum coordonat de Marius Chivu); *Anii '90 și bucureștenii* (Editura Paideia, 2008); *Îngeri, zmei și joimărițe* (Editura Humanitas, 2008, în colaborare cu Ana Pascu, Carmen Mihalache, Cosmin Manolache), *Ferestre din București și poveștile lor* (Editura Peter Pan Art, 2015), *De la stradă la ansambluri rezidențiale. Opt ipostaze ale locuirii în Bucureștiul contemporan* (Editura Pro Universitaria, 2016), *Corectitudinea politică. O ideologie neo-marxistă/ Marxismul cultural - noua utopie* (Editura Reîntregirea, 2017, coord. Andrei Dîrlău și Irina Bazon).

Volum autobiografic: *Diavolul din pahar. Amintiri din iadul beției* (Editura Areopag, 2012). Este coordonator al cursului de creativitate și dezvoltare personală la Radio ItsyBitsy.

Danion Vasile

Prefață

Sub acoperământul sfinților

Pentru mine, care am fost unul dintre primii cititori ai manuscrisului electronic al acestei cărți, mărturisesc că lectura lui a fost ca o zi de sărbătoare. Chiar dacă despre unii sfinții prezentați aici (canonizați sau necanonizați încă) am citit multe lucruri de-a lungul anilor, totuși prospețimea acestor texte mi-a adus în suflet bucurie. Și nu exagerez cu aceste cuvinte.

Așa cum Părintele Serafim Rose a adunat cu multă grijă mărturiile despre Sfântul Ioan Maximovici, așa cum Sfântul Evmenie Saridakis a adunat cu grijă mărturiile despre minunile făcute de Sfântul Antim din Hios (primul său povătuitor duhovnicesc), tot așa Ciprian Voicilă a adunat de-a lungul anilor minunile făcute de Sfântul Ilie Lăcătușu. Fără lucrarea lui, ar fi durat mult mai mult până ca evlavia populară față de acest sfânt al închisorilor să se răspândească în țara noastră.

Îl consider pe Ciprian, fără să intenționez să îl laud, un nou autor de sinaxare, mai ales ale sfinților necanonizați încă decât de evlavia populară. Ceea ce mă impresionează la textele lui este în primul rând evlavia cu care scrie. Grija, delicatețea cu care vorbește despre prietenii săi cerești. Și mulți dintre ei sunt personaje ale acestei cărți.

Ca editor, mărturisesc că mi-am dorit ca acest volum să vadă lumina tiparului și ca o mulțumire pentru toată osteneala cărturărească a prietenului meu Ciprian Voicilă. Și, dacă textele din această carte vă vor merge la inimă, vă rog să îl pomeniți în rugăciunile voastre pe autorul ei. Și să îi pomeniți și pe cei din familia sa, pentru a trece cu bine prin toate încercările rânduite de Dumnezeu.¹

¹ Ciprian Voicilă nu a văzut acest text înainte de a fi publicat. De aceea, titlul introducerii sale – *De la prefață la prefacere întru Hristos* – fiind

Ne aflăm într-o vreme de criză spirituală acută. E o pandemie globală de superficialitate. În care una dintre principalele probleme este că mulți creștini își aleg ca repere duhovnicești modele îndoielnice, virusate de duhul lumii acesteia. Și tocmai de aceea este important să căutăm să avem și călăuze cerești, care să ne ajute să depășim ispitele prin care trecem în războiul duhovnicesc.

Chiar înainte de trimiterea acestei cărți la tipar, am primit traducerea unei minuni săvârșite de Sfântul Gavriil Georgianul². Tocmai terminasem macheta copertei acestei cărți, pe care puseseam fotografia Sfântului Gavriil. O copiezi aici, mărturisind că pentru mine a fost ca o mică dovadă că sfântul însuși s-a bucurat că în această carte se dă mărturie și despre lucrarea sa minunată...

„Odată niște preoți au adus la starețul Gavriil un băiat care suferea de patima beției. Credeau că starețul Gavriil îl va sfătui, îi va citi din Psaltire sau din Evanghelie, dar nu s-a întâmplat nimic de felul acesta! Starețul i-a primit pe toți în chilia lui, a privit cu drag spre băiat, i-a zâmbit și, căutând sub pat, a scos de acolo o canistră mare cu vin roșu și i-a invitat pe toți să bea împreună cu el. I-a invitat cu un asemenea ton și cu o asemenea convingere, încât nimeni nu a putut să îl refuze. A propus un toast și a mulțumit Domnului și Maicii Lui! Au băut toți liniștiți primele trei pahare. Dar când starețul a turnat tuturor un al patrulea pahar și a repetat cuvintele toastului, fluturând paharul în direcția băiatului și a ciocnit puternic cu el, vinul din pahar a sărit peste cei prezenți. A repetat acest gest de câteva ori. Celor de față li se făcuse rușine, în special preoților, care îi povestiseră în ajun băiatului că îl vor duce la un mareț stareț înaintevăzător și purtător de Dumnezeu, care are darul de a ajuta pe oricine prin rugăciune. Dar, ce le rămânea de făcut? Stăteau fără să spună niciun cuvânt și se gândeau cum să iasă mai repede din chilie, dar batiușca

scris înaintea prefeței, poate părea neclar. Rog cititorii să depășească acest detaliu (n. ed.)

² Traducerea a fost făcută de Darie Drăgoi (n. ed.).

nu le-a permis să iasă. Așa binecuvântase el, să rămână toți în chilie, și deci erau obligați în acel moment să îl asculte. Deodată starețul se ridică în picioare și începu să îi injure pe toți cei prezenți ca la ușa cortului, folosind un asemenea vocabular încât preoții slujitori aflați în chilia lui roșiseră de rușine și rămăseseră fără cuvinte. Continuând să îi injure pe toți cei de față folosind vocabularul respectiv, starețul se cățără deodată pe măsuța cu pahare și începu să danseze pe ea, spunându-le celor de față că le va arăta imediat un număr de «striptiz». Asta deja era prea mult pentru cei prezenți, care ieșiră buluc din chilie cu convingerea clară că monahul Gavriil înnebunise de-a binelea!

Trecură după toate acestea câteva luni. Între timp starețul murise. Și într-o zi veni în mănăstire acel băiat, care suferise de patima beției. De data asta era însoțit de întreaga lui familie. Și era... vindecat cu desăvârșire de patima beției. Așa cum au povestit părinții lui și el însuși, atunci în chilie starețul Gavriil imitase punct cu punct comportamentul și cuvintele respectivului băiat când se afla în stare de beție. «Fiul meu ne injura pe toți, folosind un vocabular de ultimă speță - își amintea mama lui. Când era abrutizat de-a binelea de băutură, chiar se întâmpla să se urce pe masă și să înceapă să danseze făcând striptease, până într-atât era de căzut și de prizonier patimii!»

Toți au izbucnit în lacrimi auzind istorisirea părinților lui. Abia atunci au înțeles de ce starețul se comportase într-un asemenea fel în acea seară! El îi arătase băiatului întreaga murdărie a păcatului de care era înlănțuit. Și îi arătase aceasta negândindu-se la reputația proprie sau la ce vor putea spune sau gândi ceilalți despre el - și îl vindecase astfel pe băiat!

Sunt multe alte asemenea întâmplări în viața starețului Gavriil. În fiecare faptă și cuvânt al său (chiar și în injurături) se ascundea de fapt covârșitoarea lui nevoită și dragoste, cu care ne umbrește și pe noi astăzi în zilele acestea grele!”

*21 octombrie 2025,
Praznicul Sfântului Mucenic Ciprian din Rusia*

Eu cred că isihasmul nu a fost doar un curent, databil din punct de vedere istoric, de spiritualitate creștin-ortodoxă. *Cred că isihasmul este inima Ortodoxiei. Sfinții isihaști – cum sunt Sfinții Simeon Noul Teolog și Grigorie Palama sau teoforii care au viețuit pe acest pământ în secolul XX – ne călăuzesc negreșit pe calea spre Hristos. Drum care are înscris în el trei vorbe, trei stadii: purificarea de patimi-iluminarea-îndumnezeirea. Cea mai la îndemână unealtă care ne poate ajuta la urcarea din treaptă în treaptă este Rugăciunea lui Iisus: „Doamne, Iisuse Hristoase, Fiul lui Dumnezeu, miluiește-mă pe mine, păcătosul!”*. Prin ea, mintea (nous-ul, în limba greacă), adâncul inimii, ni se vindecă de gânduri și întuneric, astfel încât, prin harul Duhului Sfânt, când va voi Dumnezeu, vom ajunge la iluminarea minții, apoi la îndumnezeire (theosis, în greacă). Cel ce și-a unit mintea cu inima, cel în inima căruia Rugăciunea se rostește neîncetat – ne învață sfinții și teologii isihaști – a atins deja al doilea stadiu al vieții duhovnicești: iluminarea. *Fără isihasm, cred eu, credința creștină riscă să se transforme în moralism, legalism și pietism. De aceea, majoritatea sfinților despre care vorbesc în această carte sunt isihaști – practicanți ai Rugăciunii lui Iisus, pentru mine ei fiind principalele repere de învățătură și viețuire ortodoxă.*

Pentru mine ca autor, *din punct de vedere estetic, din unghiul de vedere al scriiturii, al artei scrisului, miza acestei cărți o reprezintă textele cuprinse în a doua ei parte. Am simțit nevoia să scriu **altfel despre sfinții pe care îi iubesc**: într-un stil mai poe-*

tic, condensând biografiile lor, relevând anumite episoade din viețile lor exemplare.

O parte dintre textele cuprinse în acest volum au apărut în diverse publicații – revista *Lumea monahilor*, ziarul *Lumina*, revista *Atitudini*. Unele (mai scurte, mai percutante) le-am publicat pe pagina mea de Facebook pentru cititorul de azi (grăbit, devorat de timpul social și de nesfârșitele sarcini și condiționări de tot felul). M-am bucurat să văd că au fost gustate de sute de cititori. Alte texte sunt inedite. Dincolo de miza estetică a acestei cărți, am vrut să îi ofer cititorului niște portrete de sfinți, curioși, mucenici și mărturisitori care să-i stârnească interesul pentru a descoperi mai mult din viața și învățătura lor. De aceea, majoritatea textelor sunt însoțite de o mică bibliografie.

Vă invit, deci, la o întâlnire cu sfinții mei dragi. Cu Sfântul Gavriil Georgianul, „nebunul” care ne învață singura rațiune de a fi: credința în Hristos. Cu starețul Tadei, cel ce ne învață cum să cultivăm gândurile bune. Cu Sfântul Sava cel Nou, prietenul Sfântului Nectarie. Cu mucenicul Constantin Opreșan, geniala minte prosternată în fața Crucii. Cu Sfântul Justin Popovici, dascălul Ortodoxiei cristaline. Cu doctorul fără de arginți Dumitru Uță. Cu izbăvitorul de demoni, Sfântul Gherasim Kefalonitul. Cu Patriarhul Pavle, întru chipare a dragostei smerite. Cu poetul isihast Virgil Maxim, pe cât de înzestrat, pe atât de curajos. Cu Sfântul Ilie Lăcătușu, sprijin de nădejde pentru toate sufletele încercate. Cu mărturisitoarea Aspazia, cea care L-a întâlnit în Lumina Sa blândă pe Hristos. Cu Sfântul Ilie Cleopa, stâlp al Ortodoxiei în întunecații ani ai comunismului. Cu părintele Roman Braga cel iubitor de oameni, îndeosebi de vrăjmași. Cu Sfânta Maria din Gatchina, izbăvitoarea de depresie. Cu mărturisitorul Mircea Vulcănescu, prigonit ieri și azi de dușmanii lui Hris-

tos și ai neamului românesc. Cu Sfântul Dionisie de la Colciu, întrupare a dragostei incandescente și a smereniei. Cu mucenicul Valeriu Gafencu, călăuză a isihăștilor pe calea întâlnirii cu Hristos. Cu Sfântul Nectarie, minunatul tămăduitor al rănilor noastre. Cu Sfântul Mucenic Constantin Sârbu, prietenul de nădejde al celor umiliți și obidiți. Cu Sfântul Nichifor Leprosul, întrupare a virtuții răbdării în suferință. Cu Sfântul Siluan Athonitul, prietenul celor încolțiți de deznădejde. Cu Sfântul Evmenie, cel ce ne învață cum să ne lăsăm în voia lui Dumnezeu. Cu Sfântul Sofian de la Antim, dascălul Rugăciunii neadormite, al smereniei și dragostei. Cu părintele Gheorghe Calciu, mărturisitorul lui Hristos, ale cărui cuvinte de foc se fac auzite și astăzi. Cu părintele Serafim Rose, model al tuturor convertiților la Hristos de ieri, dar mai ales de azi. Cu Cuviosul Daniil Sandu Tudor, reper al adevăratei rezistențe întru Hristos. Cu părintele Adrian Făgețeanu, dârzul apărător al Ortodoxiei. Cu Sfinții Închisorilor, cele mai actuale modele pentru noi, cei de azi.

Nu pot să închei acest text ce prefătează, într-un fel, textele mele fără să îi rog pe toți acești sfinți să ne ajute, prin rugăciunile și mijlocirea lor, să urcăm împreună, treaptă cu treaptă, spre unirea veșnică cu Domnul nostru Iisus Hristos, în Lumina Sa neînserată.

Le mulțumesc prietenilor mei care, prin inteligența, spiritul lor de observație, sugestiile și disponibilitatea lor sufletească, au făcut ca textele pe care le veți citi să fie mai bune: părintele Atanasie de la Mănăstirea Brebu (Prahova), ieromonahul Dionisie Florea de la chilia Colciu (Sfântul Munte Athos), Alexandra Vasiliu, Carmen Hulută Mihalache, Călin Torsan și Danion Vasile.

2 octombrie 2025

Praznicul Sfinților Mucenici Ciprian, Iustina și Teoctist

PARTEA ÎNTÂI

Cum ne sunt gândurile, așa ne este și viața. Din viața și învățătura duhovnicească a Starețului Tadei de la Vitovnița

Societatea noastră globalistă și concurențială oferă mediul ideal pentru apariția anxietății și a diferitelor forme de angoasă. Trăim într-o societate a riscului în care totul, la un moment dat, pare sau chiar devine nesigur. Timpul social în care suntem nevoiți să viețuim este din ce în ce mai comprimat: ne găsim într-o stare de alertă continuă, încercând să satisfacem diversele sarcini și angajamente sociale care vin spre noi ca un șuvoi de nestăvilit. Pe de altă parte, datorită noilor tehnologii, informația circulă mult mai repede decât în societățile anterioare (tradiționale sau în societatea modernă). Aceste medii noi (internetul, televiziunea, presa online) colportează multe știri apocaliptice: dacă nu ne aflăm în prețuia unei conflagrații mondiale, se scumpește energia electrică sau crește moneda euro și, prin urmare, costurile vieții de zi cu zi se vor majora exponențial. Pe acest teren mediatic, totul poate fi speculat, de la instabilitatea vremii la instabilitatea orânduiriilor politice.

În acest cadru psiho-socio-politic gândurile negative, toxice proliferază. Ele ne subminează atât imaginea de sine și încrederea în propriile puteri, cât și relația cu semenii noștri: animați de instinctul de conservare, aflați într-un conflict continuu pentru resurse materiale sau simbolice, nutrim față de aproapele nostru mai degrabă sentimente de indiferență sau suspiciune decât de încredere și atașament.

În aceste condiții se pune întrebarea: ne-am putea înfrunta cu succes gândurile toxice care ne otrăvesc viața? Răspunsul l-am găsit expus, cât se poate de limpede, în biografia unui părinte îmbunătățit care a viețuit în furtunosul și tragicul secol XX: părintele Tadei de la Vitovnița.

„Am văzut că nu am pe lume pe nimeni cu adevărat al meu, fără numai pe Dumnezeu”. Frânturi semnificative din viața Starețului Tadei

Cel ce avea să devină renumitul povățuitor duhovnicesc Tadei s-a ivit pe lume în 1914, în satul românesc Vitovnița, din partea de răsărit a Serbiei, chiar de praznicul Sfântului Apostol Toma: pe 19 octombrie.

De aceea, părinții săi - care erau niște țărani simpli, dar plini de dragoste pentru Dumnezeu - i-au dat numele de Toma. S-a născut prematur, la șase luni. Mama sa murind foarte devreme, Tomușca a fost crescut de mame vitrege, care îl snopeau adesea în bătaie. De frica bățăilor, înhăța un coltuc de pâine și fugea de acasă.

Peste multe decenii, părintele îi va povesti unui pelerin care poposise la Mănăstirea Vitovnița, în căutare de hrană duhovnicească: „Când eram mic, eram slab și neputincios. Adesea îmi spuneau acasă: *Nu ești bun de nimic. Uită-te la Miladin* (un băiat de vârsta mea) *cum îl ajută pe tatăl lui, iar tu mănânci pâine zadarnic*. Mă dureau cuvintele acestea. Aproape de casa noastră se afla un copac și adesea mă duceam acolo și mă rugam la Dumnezeu să facă astfel încât să fiu și eu de folos cu ceva”³.

³ Starețul Tadei de la Mănăstirea Vitovnița, *Cum îți sunt gândurile, așa îți este și viața*, Editura Predania, 2005, p. 44.

Înceindu-și studiile primare, Toma este admis la Școala de Comerț și Meserii din Petrovaț. După absolvirea ei, îmbolnăvindându-se, se decide să îmbrace chipul îngeresc monahal. Această alegere s-a petrecut în condiții dramatice: pe la 15-16 ani, în urma unei răceli puternice, este internat într-un spital cu diagnosticul de pneumonie și aprindere a pleurei. Aflând că, pentru a se însănătoși, ar trebui să suporte o formă de terapie bazată pe pneumotorax („pomparea oxigenului amestecat cu diferite medicamente în ambii plămâni”), Toma refuză, în ciuda faptului că medicii îl avertizaseră că, în aceste condiții, nu va supraviețui mai mult de cinci ani. Alege să își pună toată nădejdea doar în Dumnezeu și să I se afierosească Lui, până la sfârșitul zilelor sale.

Mai târziu va povesti despre acest moment de cumpănă: „Așadar, am gândit, nu sunteți siguri de însănătoșirea mea prin această terapie. M-am împăcat cu situația mea și atunci am hotărât ca în acești cinci ani să Îi slujesc lui Dumnezeu. (...) Vremea a trecut repede... Și doctorii mi-au spus că voi trăi numai cinci ani. În 1937 mi-am așteptat sfârșitul. Dar iată, Dumnezeu m-a lăsat în viață... Cugetam așa: «Mai am doar cinci ani de viață, haide să nu îi cheltuiesc fără folos, haide să-mi găsesc drumul meu spre Dumnezeu». (...) Dacă am văzut că nici părinții, nici rudele, nici prietenii, nici restul lumii nu-mi ofereau nimic altceva decât răni, durere și ocări, m-am hotărât să nu mai trăiesc pentru lumea aceasta, ci acele puține zile care mi-au mai rămas până la moarte să I le închin Domnului. Am văzut că nu am pe lume pe nimeni cu adevărat al meu, fără numai pe Dumnezeu”⁴.

⁴ Starețul Tadei, *ed. cit.*, p. 14 și pp. 23-24 și 45.

În cele din urmă, pronia dumnezeiască îl aduce în Mănăstirea Milkovo. Aici îi devine călăuză duhovnicească părintele Ambrozie, care ucenicise pe lângă vestitul stareț Ambrozie de la Optina. După mărturia părintelui Tadei, povățuitorul său de la Milkovo strălucea cu deosebire prin două virtuți: dragostea nemărginită și iertarea. Mai târziu va mărturisi despre el: „Părintele arhimandrit Ambrozie a fost un om cu viață sfântă. (...) Era pur și simplu deosebit. Minuna prin dragostea sa pe oricine cu care sta de vorbă sau care se afla numai în preajma lui”⁵.

Tânărul Toma este închinoviat la data de 10 martie 1935 în Mănăstirea Gorniak, al cărei hram era Intrarea Maicii Domnului în Biserică. Pe 14 iulie este primit ca frate. Tot în 1935 este sfătuit să urmeze cursurile Școlii de Iconografie, care se țineau la Mănăstirea Rakovița. La sugestia patriarhului Bisericii Ortodoxe Sârbe, Varnava, Tadei primește dezlegare de la episcopul Veniamin să intre în rândul nevoitorilor de la Mănăstirea Rakovița, din eparhia Belgradului și Karlovițului.

Pe 3 februarie 1938 este hirotonit ieromonah la Mănăstirea Rakovița. În 1949 este înălțat la treapta de egumen în catedrala din Belgrad. Tot în 1938 este mutat la Patriarhia din Peci. „Patriarhia din Peci căuta pe atunci un ieromonah pentru a sluji acolo. Iar eu, fiind cel mai tânăr ieromonah din Mănăstirea Rakovița, am fost mutat de patriarhul Gavriil la Patriarhia din Peci”, va detalia mai târziu acest episod biografic părintele Tadei.

Naziștii îl arestează la Belgrad: „La Belgrad m-a arestat poliția specială și m-a dus la închisoare, unde se aflau deja patriarhul Gavriil și vlădica Nicolae (Ve-

⁵ Idem, p. 28.

limirovici) al Jicei. Pe mine m-au învinovățit că sunt unul dintre acei organizatori ai revoltei împotriva ocupanților, lucru ce atrăgea după sine o pedeapsă foarte grea”⁶. Fiind eliberat după un timp, se îndreaptă spre Mănăstirea Vitovnița. Autoritățile naziste îi cer să se pună la dispoziția comandamentului german. Părintele refuză: „I-am răspuns că nu pot să fac asta, deoarece nu am ascultare de la vlădica”.

Din dorința de a găsi o mănăstire mai retrasă, ajunge la Petrovaț. În timp ce cumpăra timbre pentru permisul de călătorie, părintele Tadei este arestat de naziști pentru a doua oară. În închisoare, într-un moment de adâncă deznădejde, i se arată un înger care, desfăcând un sul pe care îl ținea în mână, i-l arată și îi spuse: „*Privește, ia aminte la hartă!* - și mi-a arătat pe hartă Serbia. *Să nu-ți fie teamă, căci trebuie încă să mângâi și să întărești pe mulți. Ai priceput?*, îmi zise, privindu-mă”⁷.

Odată încheiat al II-lea război mondial, ieromonahul Tadei se întoarce în Mănăstirea Rakovița.

În 1949, la insistențele patriarhului Gavriil, revine la Patriarhia din Peci. Părintele Tadei va spune, peste mulți ani, despre această perioadă: „Mult m-am chinuit acolo. Comuniștii aceia despre care v-am spus, mi-au făcut nenumărate griji și probleme. Ori de câte ori puteau să îngreuneze situația, aprig se osteneau”⁸.

În 1955, datorită unor probleme de sănătate, primind dezlegare de la patriarhul Vichentie, părintele Tadei se întoarce în eparhia Branicevo. Va sluji un timp ca preot în satele Peci și Klenovaț și în parohia Șapinska. În 1957 este numit stareț al Mănăstirii Gor-

⁶ Idem, p. 19.

⁷ Idem, p. 20.

⁸ Idem, p. 23.